

staae som enhver af Byens Borgere; han vil kunne vælges til Formand, og jeg kan ikke see, hvad der skulde være til Hinder for, at han kunde modtage Valget. — Den Tanke, som den høitærede Ordfører berørte, at nedlægge de mindre Kjøbstæder som Byer og lade dem gaae over til at blive Landsbyer, skal jeg ikke for Diebliffet udtale mig nærmere om; det er vistnok tvivlsomt, om ret Mange ville gaae ind paa den. Men naar den høitærede Ordfører omtalte, at et Forslag derom var optaget i et Communallovforslag fra 1851, saa skal jeg dog gjøre opmærksom paa, at der i det Resultat, hvortil det Udvalg, der var nedsat i Anledning af det nævnte Communallovforslag, kom, ikke, saavidt jeg erindrer, var optaget nogen saadan Bestemmelse, hvorimod jeg tydeligt erindrer, at netop Forslaget om, at Borgmesteren skulde vælges af Byerne, var optaget i dette Resultat. — At Borgmesteren skulde vælges ved hennemødt og almindeligt Valg istedetfor ved Valg af Byraadets Medlemmer, troer jeg heller ikke vilde være rigtigt. Jeg holder ikke af Hjemmelighedsfuldhed, og jeg troer derhos, at de Borgere, der ere valgte af Indvaanerne til Medlemmer af Byraadet, maae være meest skikkede til at vælge Formanden for deres Commune.

Jeg skal hermed tillade mig at anbefale det Forslag, som jeg har stillet, og foreløbigt afvente, hvad Discussionen videre maatte bringe frem.

Tobiesen: Jeg skal ikke nægte, jeg blev endeel overrasket ved den Argumentation, som den ærede Ordfører førte imod Mindretallets Endringsforslag. Min Overraskelse reiste sig væsentligt fra en Passus i Betænkningen, som jeg skal bede om Tilladelse til at oplæse, det er kun nogle faa Linier. Der siges: „Naar Udvalgets Fleertal formener, at det for Tiden vil være rigtigt at beholde den af Kongen valgte Borgmester i Spidsen for Forvaltningen, da oversees det ingenlunde, at den kommunale Frihed i Ordets fuldeste Forstand først er tilstede, naar Kommunen selv, om end under Forbehold af Regjeringens Stadsfæstelse, vælger sin Borgmester eller den Mand, der skal staae i Spidsen for Forvaltningen“, men saa henvises der til, at det rette Tidspunkt for Indfø-

relsen af denne Ordning vil være, naar man skrider til at føre Grundlovens § 71 ud i Livet. Jeg skal ikke nægte, at derefter kunde man antage, at Meningsuligheden mellem det ærede Fleertal og det ærede Mindretal egentlig kun var et Tidsspørgsmaal. Man er enig om, at det hører med til den kommunale Frihed, saaledes som Grundloven har tænkt sig den, at man selv vælger sin Borgmester; men, medens Mindretallet vil gribe denne Leilighed til at ordne Sagen nu, finder Fleertallet det derimod rettest at vente, indtil man kan føre § 71 ud i Livet. Jeg skal ikke nægte, at ved nu at høre den ærede Ordførers Udtalelser angaaende Forholdene i Kjøbstæderne, maatte jeg, hvis jeg ikke havde vidst, at det i Virkeligheden forholdt sig anderledes, have faaet et saa bedrøveligt Billede deraf, at jeg maatte gaae ud fra, at den Tid aldrig vilde komme, da Grundlovens § 91 vil kunne gennemføres. Der fandtes, sagde den ærede Ordfører, i Kjøbstæderne ikke Noget, som uden Lønning vilde paatage sig saadanne Functioner som den at varetage de reent kommunale Forretninger. Der fandtes omkring i Kjøbstæderne enkelte ældre Familier, hvis Fættene og Cousinsen forgreuede sig over hele Byen i de hundrede Led, der herskede i det Hele et Coterivæsen, som var reent utaaletligt. I Kjøbstæderne vare Forretningerne af den Art, at det maatte være Staten magtpaaliggende at føre Tilsyn med, at f. Ex. Syge- og Tjingshuse og lignende Indretninger vare i Orden, saa at man altsaa ikke kunde sammenstille dem med Forretningerne i Landcommunerne, og derfor ikke let kunde komme til en af Borgerne valgt Borgmester. Der var endelig efter den ærede Ordførers Mening i Grunden slet ikke Andet ved Kjøbstæderne at gjøre, naar man endelig vilde skride til at lade dem selv vælge deres Borgmestre, end at nedlægge dem som Kjøbstæder. Jeg antager, at denne Skildring af Kjøbstædernes Forhold er malet med saa sorte Farver, at den ærede Ordfører ikke engang selv vil vedkjende sig Maleriet paa et senere Stadium, naar denne Discussion er forbi; men i ethvert Tilfælde er der heldigviis ikke Faa af os her, som kjende Forholdene i Communerne, og som vide, at det virkelig ikke forholder sig saaledes som den